

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОСНОВНИТЕ
ПОКАЗАТЕЛИ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА
МЕСЕЦ МАРТ 2023 г.**

I. Основни показатели по консолидираната фискална програма¹ към март 2023 година

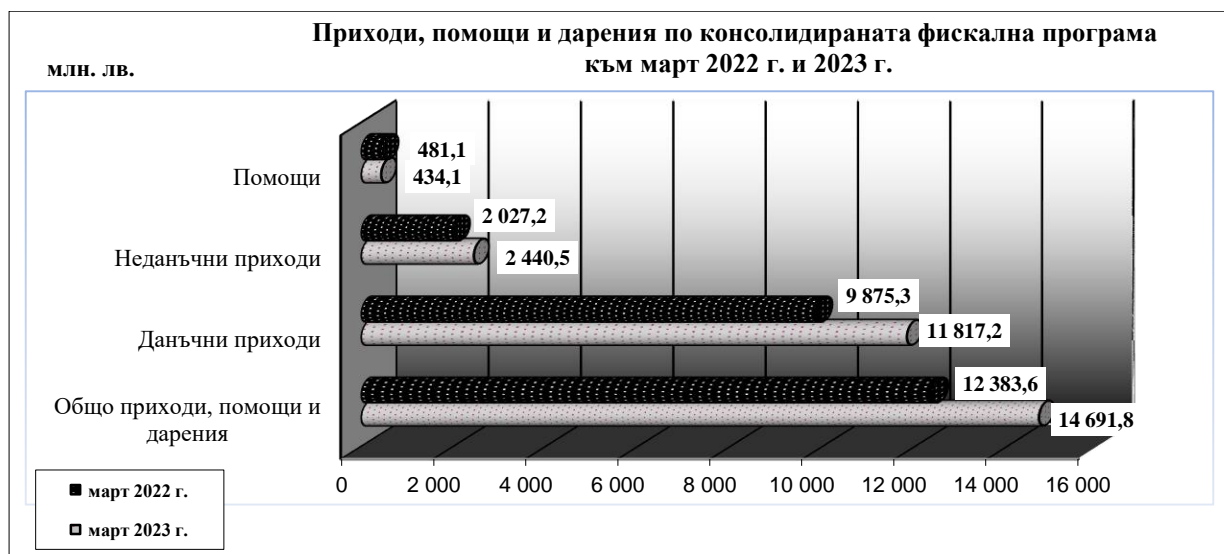
На база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет **приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП)** към март 2023 г. са в размер на **14 691,8 млн. лв.** Постъпленията нарастват с 2 308,2 млн. лв. (18,6 %) спрямо отчетените към март 2022 г. Данъчните и неданъчните приходи по КФП нарастват номинално с 2 355,2 млн. лв. (вкл. поради базов ефект от постъпващи от началото на 2023 г. целеви вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" от производителите и търговците на електрическа енергия, в изпълнение на § 8 от ПЗР на Закона за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., ЗБДОО за 2022 г. и ЗБНЗОК за 2022 г.), а постъпленията в частта на помощите и даренията (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са по-малко с 47,0 млн. лв. спрямо отчетените за същия период на предходната година.

Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на **11 817,2 млн. лв.** Постъпленията от данъци и осигурителни вноски нарастват с 1 942,0 млн. лв. (19,7 %) спрямо отчетените за същия период на предходната година, като формират 80,4 % от общите постъпления по КФП за периода.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 1 426,2 млн. лв., като нарастват със 178,7 млн. лв. (14,3 %) спрямо отчетените към март 2022 г. Приходите от **косвени данъци** са в размер на 5 697,0 млн. лв. (ръст от 508,7 млн. лв., 9,8 % спрямо отчетените към март 2022 г.). Постъпленията от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени и др. данъци) са в размер на 1 079,2 млн. лв. (в т. ч. 552,5 млн. лв. целеви вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система") или ръст от 690,4 млн. лв. спрямо отчетените към март 2022 г. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са в размер на 3 614,8 млн. лв., което представлява ръст от 564,2 млн. лв. (18,5 %) спрямо отчетените за същия период на 2022 година.

Неданъчните приходи са в размер на **2 440,5 млн. лв.** (ръст от 413,2 млн. лв., 20,4 % спрямо същия период на 2022 г.) и се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Приходите от **помощи и дарения** към март 2023 г. са в размер на **434,1 млн. лева.**

¹ Обхваща държавния бюджет и бюджетите на общините, социалноосигурителните фондове, ДВУ, БАН, ССА, БНР, БНТ, БТА, бюджетите по чл.13, ал.4 от ЗПФ, както и сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства на бюджетните организации. Данните са на база месечните отчети на ПРБ.

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към март 2023 г. възлизат на **15 354,3 млн. лв.** За сравнение, разходите по КФП към март 2022 г. бяха в размер на 12 088,9 млн. лева. В номинално изражение разходите нарастват спрямо първите три месеца на 2022 г. с 3 265,4 млн. лв. (27,0 %). В отделните разходни показатели най-значително нарастване има при разходите за пенсии (1 050,2 млн. лв.), както и в частта на разходите за издръжка (652,6 млн. лв.), разходите за персонал (628,2 млн. лв.), разходите за субсидии (604,8 млн. лв.) и други. Ръстът на разходите се дължи на влезли в сила нормативни актове, вкл. промени в пенсионната сфера, действащи програми за изплащане на компенсация на потребителите на електрическа енергия, разплащане на задължения по бюджета на МРРБ, влезли в сила увеличени размери на възнагражденията в редица администрации и други.

Нелихвените разходи към март 2023 г. са в размер на 14 595,9 млн. лв., като нарастват с 3 244,6 млн. лв. (28,6 %) спрямо отчетените към март 2022 г. **Текущите нелихвени разходи** са в размер на 13 659,9 млн. лв. **Капиталовите разходи** (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 929,0 млн. лв. **Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина** са в размер на 7,0 млн. лв. **Лихвените плащания** са в размер на 303,1 млн. лв., което е намаление от 32,7 млн. лв., 9,7 % спрямо данните към март 2022 г.

Отчетените разходи по основните разходни групи към март 2022 г. и 2023 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 31.03.2023 г. от централния бюджет, възлиза на **455,2 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС (**Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053** на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/768** на Съвета от 30 април 2021 година за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014; **Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804** на Съвета от 17 май 2016 година за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770** на Съвета от 30 април 2021 година относно изчисляването на собствения ресурс на база нередицираните отпадъци от опаковки от пластмаса, относно методите и процедурата за предоставяне на този собствен ресурс,

относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства и относно някои аспекти на собствения ресурс на база брутен национален доход и Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769 на Съвета от 30 април 2021 година за изменение на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност).

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към март 2023 г. е **отрицателно** в размер на **662,4 млн. лв.** (0,4 % от прогнозния БВП) и се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 641,0 млн. лв. и по европейските средства в размер на 21,4 млн. лв. За сравнение, за първото тримесечие на 2022 г. бе отчетен излишък в размер на 294,7 млн. лв., което означава, че на годишна база бюджетното салдо за периода се влошава с 957,2 млн. лв. Продължава тенденцията от първите два месеца на годината ръстът на разходите (27 на сто) значително да изпреварва ръста на приходите (18,6 на сто), което е основната причина за влошаването на бюджетната позиция спрямо предходната година.

Размерът на **фискалния резерв** към 31.03.2023 г. е **12,6 млрд. лв.**, в т.ч. 12,0 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,6 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

II. Изпълнение на държавния бюджет² към март 2023 г.

Изпълнението на основните показатели по държавния бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет е, както следва:

Таблица³ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет март 2022 г.	Отчет март 2023 г.	Изпълнение спрямо 2022 г.
Общо приходи, помощи и дарения	7 197,2	8 133,9	113,0%
-Данъчни приходи	6 460,3	7 244,4	112,1%
Корпоративни данъци	158,6	177,6	112,0%
ДДФЛ	1 084,1	1 243,9	114,7%
ДДС	3 812,3	3 852,9	101,1%
Акцизи	1 263,5	1 746,2	138,2%
Данък в/у застрахователните премии	12,2	13,7	111,9%
Мита и митнически такси	100,2	84,2	84,0%
Други данъци	29,3	125,9	429,6%
-Неданъчни приходи	736,0	888,0	120,7%
-Помощи и дарения	0,9	1,4	168,4%
Разходи, трансфери и вноска в бюджета на ЕС	7 807,0	9 825,6	125,9%
- <i>Нелихвени разходи</i>	2 789,3	3 711,7	133,1%
Текущи	2 560,6	3 310,3	129,3%
Предоставени тек. и капит. трансфери за чужбина	0,85	0,90	105,9%
Капиталови	227,8	400,5	175,8%
- <i>Лихви</i>	327,1	293,5	89,7%
По външни заеми	282,8	245,7	86,9%
По вътрешни заеми	44,3	47,8	108,0%
- <i>Трансфери за др. бюджети – нето</i>	4 288,9	5 365,2	125,1%
- <i>Вноска в бюджета на ЕС</i>	401,8	455,2	113,3%
Бюджетен баланс	-609,8	-1 691,7	

² Държавният бюджет включва централен бюджет, бюджетите на НС, съдебната власт, министерствата и ведомствата.

³ Поради извършено закръгление в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица № 1 и в текста не се изчерпват от съставните им числа.

➤ Приходи по държавния бюджет

Общият размер на приходите, помощите и даренията по държавния бюджет към март 2023 г. е **8 133,9 млн. лв.**, което представлява ръст от 936,7 млн. лв., 13,0 % спрямо отчетените за същия период на 2022 година.

• Данъчни приходи

Размерът на данъчните постъпления по държавния бюджет към март 2023 г. е **7 244,4 млн. лв.** В сравнение със същия период на 2022 г. постъпленията в групата нарастват със 784,1 млн. лева (12,1 %).

✓ Преки данъци

Приходите в групата на **преките данъци** са в размер на **1 421,5 млн. лв.** Съпоставени със същия период на предходната година постъпленията нарастват със 178,8 млн. лв. (14,4 %) основно поради по-високите постъпления от ДДФЛ (ръст от 159,8 млн. лв., 14,7 % на годишна база).

Приходите от **корпоративни данъци** към март 2023 г. са в размер на 177,6 млн. лв. и нарастват с 19,0 млн. лв. (12,0 %) спрямо същия период на предходната година. Постъпленията за първото тримесечие от този вид данък са на сравнително ниски нива в резултат на регламентирания срок за деклариране на данъчния финансов резултат за 2022 г. и за внасяне на дължимия корпоративен данък по ГДД (до 30 юни 2023 г.), както и в сроковете за деклариране и внасяне на авансов данък. По отношение на авансовите вноски от корпоративен данък, които са голяма част от касовите постъпления през годината, следва да се отбележи, че сроковете за месечните (за месеците януари, февруари и март е в срок до 15 април на текущата календарна година) и тримесечни плащания (за първото и второто тримесечие се внасят до 15-о число на месеца следващ тримесечието, за което се отнасят) остават непроменени през 2023 година. В тази група данъци са и приходите от данък върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица, които са в размер на 25,0 млн. лв. и намаляват с 3,8 млн. лв. (13,2 %) спрямо данните към март 2022 година.

Приходите от **данъци върху доходите на физически лица** са в размер на **1 243,9 млн. лв.** и са по-високи със 159,8 млн. лв. (14,7 %) спрямо същия период на предходната година.

Върху размера на данъчните постъпления от ДДФЛ основно влияние имат развитието на пазара на труда и предприетите законодателни и административни мерки в областта на трудовото, социалното и данъчното законодателство. За повишаване на приходите от ДДФЛ влияние оказват и предприетите мерки за намаляване на недеklarирания труд, мерките за повишаване на събираемостта на задължения за минали периоди и информационните кампании провеждани от НАП.

По трудови правоотношения приходите от данъка към март 2023 г. са 1 022,7 млн. лв., като нарастват със 155,2 млн. лв. (17,9 %) в сравнение със същия период на предходната година.

Отчетеният ръст на заетостта, рекордният спад на безработицата в страната и значителният номинален ръст на средната работна заплата през последното тримесечие на предходната година са основни фактори за нарастването на данъчните приходи от трудови правоотношения в началото на 2023 година.

Допълнително влияние за нарастване на данъчните постъпления оказва и приетото от правителството увеличение от 1 януари 2023 г. на минималната работна заплата за страната от 710 лв. на 780 лв. (9,9 %), както и увеличението на разходите за персонал в някои от бюджетните системи, одобрени с актуализацията на бюджета през 2022 година.

Ползването на облекченията за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДФЛ чрез подаване на декларация по образец при работодателя през месец декември 2022 г. оказва въздействие в посока намаление върху приходите от трудови правоотношения през първото тримесечие на настоящата година. Очаква се ползването на облекченията да окаже влияние и през

следващите отчетни периоди при подаване на годишната данъчна декларация за доходите, придобити през 2022 г. и при авансовото ползване при работодател за придобитите доходи през 2023 година.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори, еднолични търговци и др.) приходите от данъка към март 2023 г. са в размер на 79,6 млн. лв. За отчетния период са постъпили с 4,9 млн. лв. (5,8 %) по-малко приходи спрямо края на март 2022 година. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДДФЛ (дължим данък за довносяне или надвносен данък) и дължимите авансови вноски. Отрицателният ръст на тази група данъчни приходи за отчетния период се дължи на ползването на данъчните облекчения за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДДФЛ в увеличен размер за доходите, придобити през 2022 година.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица по чл. 37 и 38 от ЗДДФЛ и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на физически лица - постъпленията от тези данъци са в размер на 141,6 млн. лв. За отчетния период са постъпили с 10,8 млн. лв. (8,2 %) повече приходи спрямо март 2022 година. Влияние за по-високото изпълнение на приходите от данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически и юридически лица има предприетата комуникационна кампания и контролни действия от НАП през 2022 г. за проверка на касови наличности. Контролните действия са насочени приоритетно към лица, за които има информация за висока касова наличност (над 100 хил. лв.), и при които има риск от наличие на сделки, сключени при условия, водещи до отклонение от данъчно облагане или до наличието на скрито разпределение на печалбата по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО. Скритото разпределение на печалбата се третира като дивидент, за който се внася 5 % данък върху разпределените суми.

✓ Косвени данъци

Приходите от **косвени данъци** към март 2023 г. са в размер на **5 697,0 млн. лв.** и са с 508,7 млн. лв. (9,8 %) повече, спрямо същия период на предходната година, което се дължи основно на по-високите постъпления от акцизи.

Приходите от ДДС са в размер на **3 852,9 млн. лв.** Съпоставени с данните към март 2022 г., приходите от ДДС нарастват с 40,5 млн. лв. (1,1 %).

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* към март 2023 г. е 1 517,5 млн. лв., като нарастват с 3,1 % (45,7 млн. лв.) спрямо първото тримесечие на 2023 г. Влияние върху постъпленията от ДДС от внос оказват цената на суровия петрол, количествата на внасяните стоки за междинно потребление (черни, цветни метали и др.), курсът на щатския долар спрямо еврото и др. Разглеждайки декларирания ДДС при внос по групи стоки, съобразно Класификатора на широките икономически категории (ВЕС), най-значително увеличение се наблюдава при групите „Храни и напитки“ (39,6 %) и „Инвестиционни стоки“ (5,9 %). При редица групи стоки се отчита значително намаление – декларираният ДДС при внос за група „Горива и смазочни материали“ намалява с 34,3 %, за група „Потребителски стоки“ се отчита намаление с 14,1 % и за група „Промислени стоки“ - с 9,4 %. Съпоставена със същия период на предходната година, цената на вношения суров нефт е по-ниска с 44,7 % (от 97,7 долара за барел средно за първото тримесечие на 2022 г. намалява до 54,1 долара/барел средно за същия период на 2023 г.), като същевременно се наблюдава и спад в количествата на вношения нефт. Освен това, върху постъпленията от ДДС от внос влияние оказва и възможността за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност. Ефектът от прилагането на този режим към края на месец март 2023 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 397,5 млн. лева. Стоките с най-значителен дял са: руди, шлаки и пепели – 244,2 млн. лв. (ръст в сравнение с март 2022 г. от 8,7 млн. лв. или 3,7 %), мед и изделия от мед – 68,0 млн. лв. (спад от 0,4 млн. лв. или 0,6 %) и чугун, желязо и стомана – 29,3 млн. лева (намаление с 10,0 млн. лв. или 25,5 % спад).

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната (нето)* към март 2023 г. възлизат на 2 335,4 млн. лв. и намаляват с 5,2 млн. лв. (0,2 %) спрямо същия период на предходната година. През първите три месеца на 2023 г. декларираният за възстановяване ДДС и ефективно възстановеният данъчен кредит нарастват значително спрямо първото тримесечие на 2022 г., като основната причина за това е ръстът при декларирания данъчен кредит от износители (увеличение с 19,2 % спрямо същия период на предходната година). Невъзстановеният данъчен кредит към 31.03.2023 г. е в размер на 95,0 млн. лв. Върху приходите от ДДС през 2023 г. оказват влияние приетите от второто полугодие на миналата година мерки за намаление на ставката на 9 % за централно отопление и природен газ и въвеждане на нулева ставка за хляб и брашно, както и направеното увеличение на прага за регистрация по ЗДДС на 100 хил. лева от 01.01.2023 година. Тези мерки водят до загуба на приходи от ДДС.

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **1 746,2 млн. лв.** Съпоставени със същия период на предходната година приходите от акцизи нарастват номинално с 482,7 млн. лв. (38,2 %). Причина за този извънредно висок ръст са въведените от 01.03.2023 г. по-високи акцизни ставки на освободените за потребление количества тютюн и тютюневи изделия, както и презапасаването с цигари и други тютюневи изделия при действието на предходния по-благоприятен акцизен режим.

Относителният дял на нетните постъпления от акциз по стокови групи е от: тютюн и тютюневи изделия (66,9 %); горива (28,7 %); алкохол и алкохолни напитки (вкл. бира) (3,8 %) и други акцизни стоки (0,6 %). Постъпленията от акциз към март 2023 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *акцизите от тютюн и тютюневи изделия* възлизат на 1 168,6 млн. лева;
- *акцизите от горива* са в размер на 501,6 млн. лева;
- *акцизите от алкохол и алкохолни напитки (вкл. бира)* възлизат на 66,3 млн. лева;
- *приходите от други акцизни стоки* възлизат на 9,8 млн. лева.

Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на **13,7 млн. лева.**

Постъпленията от мита възлизат на **84,2 млн. лв.**, като заемат 1,2 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи по държавния бюджет. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са с 16,0 млн. лв. (16,0 %) по-малко.

Основните фактори, от които зависят приходите от **мита и митнически такси** са следните:

- динамика в цените на енергийни и неенергийни суровини;
- реален растеж на световната и европейска икономика;
- подобряване на ефективността на митническия контрол, чрез извършване на проверки, изготвяне на указания, усъвършенстване на информационните системи за анализ на риска;
- синхронизиране на законодателството, процедурите и инструментите за митнически контрол на ЕС, с цел правилно определяне и събиране на публичните вземания от компетентност на митническата администрация.

По-високи постъпления от мита към края на март 2023 г. се отчитат при следните групи стоки: „Житни растения“ - приходите нарастват с 5,7 млн. лв. спрямо постъпленията към края на март 2022 г.; „Изделия от чугун, желязо или стомана“ - приходите са с 1,0 млн. лв. повече спрямо същия период на 2022 г.; „Разни видове хранителни продукти“ – приходите нарастват с 0,9 млн. лв. спрямо тези към края на март 2022 г.; „Различни видове продукти на химическата промишленост“ – приходите нарастват с 0,5 млн. лв. спрямо тези към края на март 2022 г.; „Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тези машини или апарати) - увеличение в размер на 0,5 млн. лв. спрямо постъпленията към март 2022 г. Най-голям е дялът на приходите от мита при внос на стоки от Китай, като към края на март

2023 г. постъпленията възлизат на 46,6 млн. лв., което представлява 56,9 % от всички деклариран мита и е отчетен спад спрямо същия период на 2022 г. от 7,5 процента.

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци** по държавния бюджет към края на март 2023 г. са в размер на **125,9 млн. лева**. Влияние върху по-високия размер на тази група данъци за отчетния период оказват постъпленията от приетата временна солидарна вноска по Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията. Временната солидарна вноска се внася за данъчните печалби за 2022 г. и за 2023 г., като данъчната печалба се определя по правилата, регламентирани в Закона за корпоративното подоходно облагане (§ 9 от ПЗР на ЗКПО в сила от 8.10.2022 г. – ДВ, бр. 99 от 2022 г.). Предвид предоставената в закона възможност, задължените лица могат да правят авансови плащания по тази вноска.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по държавния бюджет към март 2023 г. са в размер на **888,0 млн. лв.** и се формират основно от приходи от държавни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии и други.

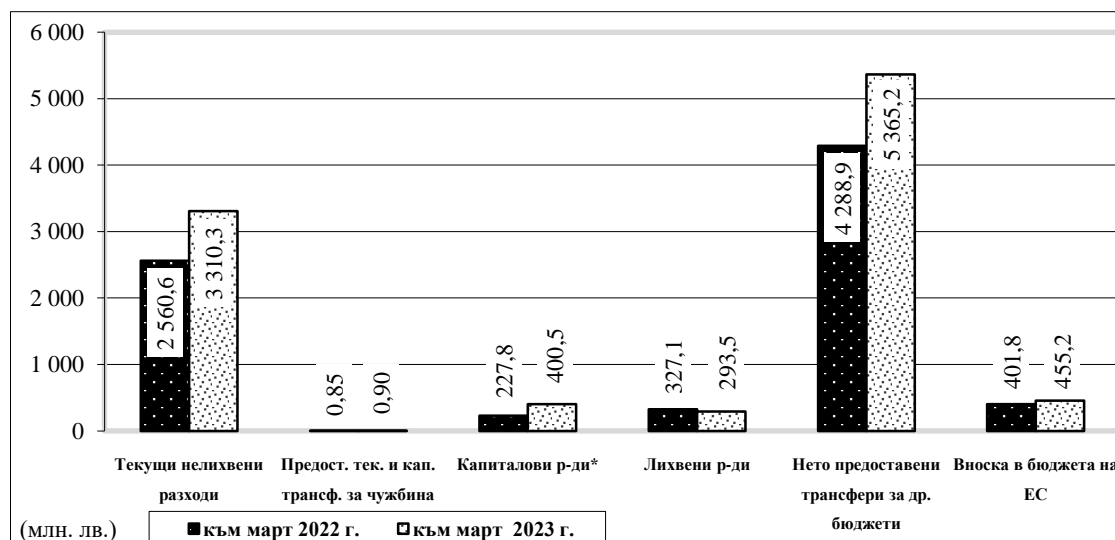
• Помощи и дарения

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет към март 2023 г. са в размер на **1,4 млн. лева**.

➤ Разходи по държавния бюджет

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към март 2023 г. е **9 825,6 млн. лв.**, като нарастват с 2 018,6 млн. лв. (25,9 %) спрямо отчетените към март 2022 година.

Разходи, трансфери за други бюджети и вноска в бюджета на ЕС към март 2022 г. и 2023 г.

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

• Нелихвени разходи

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) към март 2023 г. са в размер на **3 711,7 млн. лв.**, като нарастват с 922,4 млн. лв. (33,1 %) в сравнение с отчетените за същия период на предходната година.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 1 922,2 млн. лв. или ръст от 322,1 млн.

лв. (20,1 %) спрямо отчетените към март 2022 г. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 897,2 млн. лв., като нарастват с 534,5 млн. лв. (147,4 %) спрямо отчетените към март 2022 г., което се дължи главно на изплатените чрез бюджета на МРРБ средства за текущ ремонт в размер на 545,3 млн. лв. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 211,9 млн. лв. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 0,9 млн. лв. Разходите за субсидии са в размер на 279,0 млн. лв. (спад с 31,2 млн. лв., 10,1 % спрямо същия период на 2022 г.). От тях 49,0 млн. лв. са субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД; 65,3 млн. лв. са субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура“ и 14,6 млн. лв. за „Български пощи“ ЕАД, в т.ч. 8,7 млн. лв. за извършване на универсална пощенска услуга и 5,9 млн. лв. за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания. Към края на месец март 2023 г. ДФ „Земеделие“ е изплатил субсидии в общ размер на 76,4 млн. лв., от които: 4,1 млн. лв. държавна помощ; 69,2 млн. лв. преходна национална помощ за тютюн; 0,2 млн. лв. преходна национална помощ за сектор „Животновъдство“ и 2,8 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 400,5 млн. лв., от които 164,7 млн. лв. са капиталови разходи по бюджета на Министерство на отбраната. През януари 2023 г. има възстановени средства (в размер на 8,3 млн. лв.) от предоставен капиталов трансфер през 2022 г. на „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД в съответствие с чл. 9 от ПМС № 31/2022 година.

• Разходи за лихви

Лихвените плащания по държавния бюджет към 31.03.2023 г. са в общ размер на **293,5 млн. лева**.

Разходите за **лихви по външни заеми** са в размер на 245,7 млн. лв., в т.ч. 239,5 млн. лв. по централния бюджет. Разходите за лихви по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на 6,2 млн. лв. По заемите с краен бенефициент – търговско дружество няма извършени плащания.

През отчетния период не са използвани средства за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет към март 2023 г. са в размер на **47,8 млн. лв.** и представляват лихви по емисии на ДЦК на вътрешния пазар.

➤ **Нетният размер на трансферите по държавния бюджет** към март 2023 г. е **5 365,2 млн. лв.**, в т.ч.:

- бюджетните взаимоотношения с общините включват нето трансфери и временни безлихвени заеми в размер на 2 090,4 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 1 824,9 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 110,3 млн. лв., нетни трансфери от/за други бюджети в размер на 162,9 млн. лв. и възстановени трансфери от предходни години в централния бюджет – 7,8 млн. лева;
- на социалноосигурителните фондове (нето) – 2 945,5 млн. лв.;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, ССА, БНТ, БНР и БТА) – 247,7 млн. лв.

➤ Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 31.03.2023 г. от централния бюджет, възлиза на **455,2 млн. лева**.

➤ **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 31.03.2023 г. е **отрицателно** в размер на **1 691,7 млн. лева**.

➤ Финансиране на бюджета чрез операции по дълга

Към 31.03.2023 г. е отчетено положително нетно външно финансиране по централния бюджет в размер на 672,6 млн. лева.

Постъпленията по централния бюджет възлизат на 2 869,6 млн. лв. - на 23.01.2023 г. постъпиха средствата от емитирания единичен транс - 10-годишни еврови облигации по Средносрочната глобална програма за емитиране на дълг в размер от 1,5 млрд. евро номинална стойност, при лихвен купон 4,5 % и доходност 4,78 %.

Извършените погашения от централен бюджет възлизат на 2 197,0 млн. лв. (главница), като на 21 март са изплатени 1 144 млн. евро номинална стойност в полза на държателите на седемгодишни еврооблигации на Република България, които са част от емитираните през март 2016 г. на международните капиталови пазари два транс облигации по средносрочната програма за емитиране на дълг на външните пазари.

По **държавните инвестиционни заеми (ДИЗ)**, управлявани от министерства и ведомства, през отчетния период няма **усвоени** средства.

Изплатените погашения по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на 15,6 млн. лв. По заемите с краен бенефициент търговско дружество извършените погашения са в размер на 0,3 млн. лева.

Не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Операции с **държавни ценни книжа** по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**): Към 31 март 2023 г. не са провеждани аукциони на емисии ДЦК за финансиране на бюджета, както и няма извършени погашения по вътрешния дълг.

III. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към март 2023 г. са в размер на **3 666,5 млн. лв.**, което представлява ръст от 576,1 млн. лв. (18,6 %) спрямо отчетените за същия период на 2022 г. Постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 3 614,8 млн. лв., в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 2 609,6 млн. лв. и от здравноосигурителни вноски – 1 005,2 млн. лева.

Извършените **разходи** по бюджетите на социалноосигурителните фондове към март 2023 г. са в размер на **6 534,8 млн. лв.**, в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 5 023,5 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 1 449,7 млн. лева.

IV. Общини

Постъпилите **приходи, помощи и дарения** по бюджетите на общините към март 2023 г. са в размер на **906,0 млн. лв.** или ръст от 15,9 % спрямо отчетените към март 2022 г. Данъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 405,5 млн. лв., а неданъчните приходи и помощите възлизат на 500,5 млн. лв. Относителният дял на неданъчните приходи в общо постъпленията е 54,8 на сто. Това са основно приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост, постъпления от продажба на нефинансови активи и приходи от концесии.

Извършените **разходи** по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети са в размер на **2 287,9 млн. лв.**, като нарастват с 26,1 % спрямо отчетените към март 2022 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 2 071,1 млн. лв. (ръст от 22,7 % спрямо отчетените към март 2022 г.), а капиталовите разходи са в размер на 208,0 млн. лв. (ръст от 74,5 % спрямо отчетените към март 2022 г.). Лихвените плащания са в размер на 8,7 млн. лв., като нарастват с 9,7 % спрямо отчетените към март 2022 година.